

СХВАЛЮЄМО, ПІДТРИМУЄМО

З глибоким задоволенням зустріли студенти, викладачі, співробітники університету постанову Пленуму ЦК нашої Комуністичної партії «Про міжнародну діяльність ЦК КПРС по здійсненню рішень XXIV з'їзду партії» і звістку про присудження Л. І. Брежнєву міжнародної Ленінської премії «За зміцнення миру між народами».

Студентство і співробітники висловлюють одностайну підтримку діяльності Політбюро ЦК КПРС, рішень Пленуму.

Останнім часом у світі відбулося чимало приємних змін. І одна з них — припинення імперіалістичної агресії проти В'єтнаму. Значно кращим став клімат Європи. Але всі ці зміни не прийшли самі по собі. Їм передувала послідовна і наполеглива робота по реалізації Програми миру, що висунута XXIV з'їздом КПРС, зміцнення економічної могутності країни, єдності братніх соціалістичних країн, світового комуністичного руху, розвитку національно-визвольної боротьби.

Напередодні свята Першого травня мільйони людей познайомилися з матеріалами квітневого Пленуму ЦК КПРС, який ще раз підтвердив прагнення нашої партії до зміцнення миру у всьому світі. Радянський народ гаряче підтримує зовнішню політику нашої партії.

Комсомольці й молодь нашого університету з радістю прийняли постанову Пленуму і звістку про присудження Леоніду Іллічу Брежнєву міжнародної Ленінської

премії «За зміцнення миру між народами».

Ми запевняємо рідну партію і її Центральний Комітет, що своїм трудом в аудиторіях, лабораторіях, на кафедрах будемо домагатися того, щоб після закінчення університету стати висококваліфікованими спеціалістами й в подальшій трудовій діяльності постійно зміцнюватимемо справу миру, примножуватимемо багатства Вітчизни.

В. ШИБУНЯЄВ,
секретар комітету комсомолу університету.

Послідовна миролюбна політика нашої держави викликає глибоке задоволення у всіх робітників майстерень. Ця політика спрямована на мирну працю, на взаєморозуміння між народами, на щастя

людей всієї планети. Великий внесок зробив у справу миру особисто товариш Л. І. Брежнєв, Премія миру — заслужена нагорода за його труд по зміцненню миру.

У роки Великої Вітчизняної війни я був хлопчиськом, але добре пам'ятаю її страхіття. І тому кажу, як кожна розумна людина, що мир на землі — найнеобхідніша умова розвитку людства.

Мені довелося побачити світ, познайомитися з робітниками різних країн—23 роки ходив на судах Чорноморського пароплавства. І усвідомив, що прості робітники світу хочуть жити в мирі.

Відмінною працею допоможемо втіленню у життя Програми миру, накресленої XXIV з'їздом партії.

К. БАГРІНЦЕВ,
слюсар УЕМ.

УНІВЕРСИТЕТ ВІДЧИНЯЄ ДВЕРІ

13 травня університет відзначає 108-і роковини з дня заснування. За традицією день роковин святкується в урочистій обстановці.

В цьому році прийнято рішення провести з нагоди роковин День університету. Програма їх дуже насичена. Як завжди, відбудуться традиційні Мечниковські читання. З доповідями виступлять вчені університету.

В святі візьмуть участь випускники середніх шкіл міста й області, представники інших вузів і вихованці ОДУ. Готуються фото-і книжкові виставки, які розкажуть про життя факультетів і університету загалом, про зв'язки з вузами братніх республік і зарубіжними, про наукові досягнення вчених.

У Дні університету передбачається участь гостей — представників Вільнюського університету.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ВІЧНО
ЖИТИМЕ
В НАРОДНІЙ
ПАМ'ЯТІ
ПОДВИГ
ВІТЧИЗНИ!

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО
ЧЕР ВОНОГО ПРАПORA ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА.

РІК ВИДАННЯ XXXIX

№ 17 (1114)

9 ТРАВНЯ 1973 р.

Ціна 2 коп.

СВЯТО ПЕРЕМОГИ

В пам'ятний день, коли змовкли гармати війни, було завершено великий подвиг радянського народу, який отримав всесвітньо-історичну перемогу над німецьким фашизмом. Народи першої в світі соціалістичної держави, прийнявши на себе основний удар німецько-фашистських полчищ, підняли удар Великої Вітчизняної війни й перегородили агресору шлях до завоювання всесвітнього панування, зробили великий внесок в справу врятування людства від фашистського поневолення.

Підсумки війни показали безспірну політичну, економічну, військову перевагу соціалізму над капіталізмом, непоборну силу і життєздатність радянської багатонаціональної держави. В роки суворих воєнних випробувань на чолі народу, що борювався, стояла славна партія комуністів. Під її керівництвом героїзм радянських людей на фронті й в тилу злився в єдиний подвиг народу. Кожний день Великої Вітчизняної війни на фронті, в тилу, в партизанських загонах — це літопис безприкладного масового героїзму, мужності, стійкості радянських патріотів.

Важкий був шлях до перемоги. Щоб перемогти гітлерівську Німеччину, радянському народові та його Збройним Силам довелося пройти через чотири роки важкої боротьби. Перемоги в битвах під Москвою й Сталінградом, розгром гітлерівських військ у боях під Курськом та інші стали етапними віхами на шляху до перемоги. В результаті розгрому німецького фашизму, а потім і японського імперіалізму змінилось обличчя світу.

Створились сприятливі умови для торжества соціалістичних революцій в ряді країн Європи та Азії, утворення світової системи соціалізму, могутнього піднесення національно-визвольного руху.

Народи світу славлять сьогодні, у світле й радісне Свято Перемоги, нашу велику Батьківщину та її воїнів, схиляють свої голови перед пам'яттю тих, хто віддав своє життя за перемогу у священній боротьбі проти спільного ворога. Радянський народ під керівництвом Комуністичної партії самовіддано бореться за здійснення грандіозних планів комуністичного будівництва, йде в авангарді антиімперіалістичних сил у боротьбі за збереження миру.

Особливої значимості Святу Перемоги надала найважливіша подія у житті партії і країни — напередодні Першотравня відбувся Пленум Центрального Комітету КПРС, який обговорив питання про міжнародну діяльність ЦК КПРС по здійсненню рішень XXIV з'їзду партії. Підсумки Пленуму, який цілком і повністю схвалив пророблену Політбюро роботу по забезпеченню міцного миру в усьому світі і надійної безпеки для радянського народу, знайшли гарячу підтримку трудящих нашої Батьківщини, комуністів і всіх прогресивних людей планети.

Відзначаючи Свято Перемоги, радянський народ, як завжди, прагне миру, щастя, взаємної дружби між народами всього світу.

МИСЛИТЕЛЬ, РЕВОЛЮЦИОНЕР

Карл Маркс. Людина, яка озброїла пролетаріат найпереводішим вченням революційної боротьби за перетворення суспільства, розкрила людям сенс їх життя, праці, боротьби, вказала шлях до щастя і прогресу. «Вчення Маркса все-сильне, тому що воно вірне», — таку високу оцінку дав марксизму В. І. Ленін.

5 травня все передове людство відзначило 155-у річницю з дня народження Карла Маркса. Цій визначній події був присвячений вечір, організований кафедрою політекономії.

З лекцією «Життя і діяльність

Карла Маркса» виступив перед студентами університету завідуючий кафедрою політичної економії, доктор економічних наук О. Г. Лобунець. Присутнім відкрились сторінки багатогранного життя геніального мислителя: молоді роки Маркса, робота в «Новій Рейнській газеті», праця над «Капіталом», дружба з Ф. Енгельсом.

На закінчення — перегляд хронікально-документального фільму «Риси людини». Про життя Карла Маркса, про переможний рух ідей марксизму-ленінізму по планеті.

П. БОРИСОВ.

СЧАСТЛИВЫ СОЛДАТЫ

Земля дышала травами и
И в небе, в необычной
Вдруг жаворонок, песню
На миг забыть заставил
И пусть слышны еще вдали

раскаты
И небо вдруг взрывается
огнем,
Спокойны, даже счастливы
солдаты —
Ведь это первый мирный
гром.

Б. ПЕРЕЖНЯК.

НА ПЕРШОТРАВНЕВІЙ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Цього року, як і кожного, 1 Травня університет дружно вийшов на вулиці міста, щоб продемонструвати свої досягнення, висловити солідарність і дружбу з народами усього світу.

Колони факультетів одного з найчисленніших вузів Одеси організовано пройшли містом. Свою майстерність продемонстрували і наші спортсмени.

Фото О. ЛЕВІТА.

„ОДЕСА — БЕРЛІН“

Старший офіцер, яких налічувалося сотнями, я командував аеродромами на Курсько-Орловській дузі, під Києвом, на Сандомирському плацдармі, під Берліном. Саме це і дало мені разом з товаришами, зняти на фото, право написати на стіні канцелярії Геббельса в рейхстазі: «Одеса—Берлін».

Мені було виявлено честь — стати начальником командатури, що обслуговувала кращих льотчиків і Героїв Радянського Союзу — учасників параду Переможців у Москві.

30 травня 1945 року я з групою пілотів виїхав з Дрездена, де на той час командував одним з аеродромів, а 5 червня нас урочисто зустрічала столиця Радянської Батьківщини. Вздож всього окружного шляху безперервно стіною стояли москвичі з букетами квітів, гриміли оркестри.

Корпусу учасників параду Переможців від Українського фронту, в складі якого я перебував, після урочистої зустрічі дали день для відпочинку і переобмундирування. А з 6 червня почалася

підготовка до параду. Наші льотчики прекрасно керували літаками, виконували найскладніші фігури вищого пілотажу, але ходити в строю по землі їм було нелегко. Тому заняття з стройової підготовки проходили щоденно, крім вихідних. Підготовці до параду допомагало соціалістичне змагання. Український фронт змагався з Білоруським. На навчаннях постійно був присутнім маршал Тимошенко, представники вищого командування. Адже відшліфовувались елементи параду, на який буде дивитися цілий світ.

24 червня 1945 року підйом було призначено на четверту годину ранку. Корпус І Українського фронту вишикувався в струнку колону. За командою командирів без оркестру (щоб не розбудити жителів) корпус попрямував до Красної площі. На невеличкій відстані від нього крокував і мій взвод зв'язків і охорони. Незважаючи на ранній час, москвичі виходили на вулиці, вітали учасників параду, супроводжували їх, крокуючи в ногу з колоною.

Ранок видався похмурим. Туман змінився дощем, а для цього дня так було потрібне сонце! Але незважаючи на дощ, настрій був бадьорим, радісним. Йшли через все місто, і все ж таки ніхто не відчував утоми. Все були схвилювані святом, яке чекало на них. Першими на Красній площі йшли генерали і адмірала. За ними — прапорносці.

Парад пройшов з величезним піднесенням. Цей день назавжди викарбувався в пам'яті його учасників і свідків.

В. РУЖЕЙНИКОВ,
доцент кафедри педагогіки.

Воїни вирішили сфотографуватись біля Бранденбурзьких воріт. Третій зліва — В. Ружейников. Фото 1945 р.

ПЕРШИЙ МИРНИЙ РАНОК

О. Г. ЛОБУНЕЦЬ, доктор економічних наук, завідувачий кафедрою політекономії.

Після закінчення училища у званні молодшого лейтенанта потрапив на І Український фронт. Йшов вже 1944 рік...

У складі 4-ї танкової армії брав участь у звільненні Львова, Тернополя, Польщі, форсував Шпрее, дійшов і до Берліна. Нагороджений орденом Червоної Зірки, медаллю «За перемогу над фашистською Німеччиною».

Танкова армія наша після капітуляції Берліна одержала наказ йти на допомогу повсталій Празі.

А. К. КОРСАКОВ, доктор філологічних наук.

Моя військова доля була досить складною. Напередодні війни працював інженером-електриком на будівництві електростанції на кордоні з Фінляндією. З червня 1941 був у Кабардино-Балкарській АРСР. А потім — полон, концтабір. І звільнення, яке принесла Радянська Армія. Потрапив служити перекладачем у 69-у гвардійську Звенигородську стрілкову дивізію. Брав участь у штурмі Відня.

Шостого травня по радіо дізнався про капітуляцію фашистської Німеччини. Ця звістка одразу ж розповсюдилася в дивізії. Воїни вчинили справжній салют на честь перемоги.

В нечувано короткий строк, за одну добу наші танкові частини пройшли чимало відстаней, перейшли кордон Чехословаччини і звільнили столицю — Злату Прагу.

Звістка «Перемога!» знайшла нас на світанку 9 травня на землі Чехословаччини. Важко розповісти про ту радість, яка охопила нас всіх. Ми кричали «Ура!», стріляли в повітря, обіймали один одного, поздоровляли...

Ми вийшли переможцями у війні, якої досі не знало людство, переміг наш народ — цим були переповнені наші думки і почуття 9 травня 1945 року.

І ще один салют — 9 травня. Запам'ятався перший мирний ранок, перші мирні справи. І пам'ять про них — на все життя.

Фото періоду війни.

Нас в разведке тринадцять було. Нас в Одессе війна крестила. Не штыками и не огнем — тяжелой ношею за плечами, настороженными ночами, непривычным бездельем днем.

Г. ПОЖЕНЯН,
Впередсмотрящий.

РІГ ВУЛИЦЬ Пастера і Петра Великого. Суворо масивна будова Одеського технологічного інституту холодильної промисловості. Меморіальна дошка. «В цьому будинку під час оборони Одеси в 1941 році розміщувався загін моряків-розвідників Одеського оборонного району. В боротьбі з ворогами особливо відзначились...» І тринадцять імен.

Олексєєв Василь, Безбородько Олег, Гура Іван, Зуц Арсеній, Касиня Олексій, Конвіссер Лазар, Макушева Ганна, Нестеренко Ле-

Бойові будні розвідки. Трибожні безсонні ночі, безперервні пошуки в тилу противника.

Дорогами й бездоріжжям, полями, посадками і плавнями, на шлюпках і вброді. Групами вдвох і втрох, беззбройними й з повною викладкою, в формі й без неї. На день і на багато днів.

Диверсії, зібрані розвіддані, захоплені «язики», нескінченні сутички з ворогом — і неминучі, гіркі втрати друзів бойових.

Рідкі зустрічі всім загonom — і знову вітер, і знову криті машини, знову за лінію фронту. Групами вдвох, втрох, на день і на багато днів.

Бойові будні розвідки...

...и опять лиман, опять стрельба по звуку, и каждый куст похож на часового.

ВІРНИСТЬ КЛЯТВІ

З кожним роком все далі в минуле відходять події, страхоття Великої Вітчизняної. Двадцять вісім років, майже половина людського життя, пройшло від дня Перемоги. Але знову і знову нагадують нам про війну розповіді батьків, ветеранів, братські могилки. Скільки їх, могил тих, і донині у степах, у селах і містах на рідній і чужих землях. Різні вони: і великі, і малі, з відомими і невідомими іменами солдатів Батьківщини. Різні, але на кожній прочитаємо напис: «Ніхто не забутий, ніщо не забуто!». Так, навечно залишилися в пам'яті народній герої війни. І ті, хто віддав своє життя, і ті, хто після війни разом з усім народом продовжував справи бойових друзів і сьогодні серед нас.

Багато їх і серед працівників нашого університету. В кожного з них своя доля, свій особистий вклад у перемогу над фашистською Німеччиною. Скільки цікавого і захоплюючого можна було б розповісти про ветеранів війни університету, про студентів, що прямо з студентської лави пішли на фронт.

Я ж хочу розповісти про Григорія Евсейовича Петухова, доцента кафедри теорії держави і права юридичного факультету. Вірніше, про Гришу Петухова, вихованця партизанського загону ім. Калініна, бригади «За Батьківщину» Південної оперативної групи партизанів Брянських лісів.

Народився він на Брянщині, в сім'ї селянина. Коли в грудні сорок першого фашисти почали окупувати Брянську область, батька його, голову сільської ради, залишили в тилу ворога для організації партизанської боротьби. В грудні ж вся сім'я Петухових: батько, мати і чотири сини (п'ятий був в цей час уже на фронті) пішла в партизанський загін.

Кожен член сім'ї мав партизанське доручення, виконував певні обов'язки. Батько був політруком

проти, мати варила їсти партизанам, прала, доглядала за пораненими. Одержав завдання і малий Грицько. В перші дні існування загону не вистачало зброї, і одинадцятирічному Гриші разом з іншими партизанами було наказано забезпечити загін зброєю. Скільки сміливості, витримки потрібно було хлопцеві, щоб на очах у ворога збирати зброю і переносити її в ліс.

Слово честі, мене захопила мужність партизана, адже він ризикував своїм життям шохвятини. І коли я запитав Григорія Евсейовича, чи не було йому страшно тоді в сорок першому, в свої одинадцять років, він відповів: «Якось особливо не замислювався в той час над цим, не було часу. А своє бойове завдання я сприймав як необхідність військового періоду. Ну, звичайно, і страшно вато було».

Після виконання цього завдання хлопцеві було доручено переписувати повідомлення Інформбюро, розповсюджувати його серед населення окупованих сіл, серед партизанів. Часто ходив Гриша і в розвідку, не раз отримував подяку від командира за цінні повідомлення. Була в нього і особиста зброя: пістолет та автомат, і цілком можливо, що куля, випущена ним, наздогнала ворога.

У партизанському загоні Грицько пробув до серпня сорок третього. Потім його, хворого, разом з пораненими було відправлено літаком на Велику Землю.

Вся сім'я Петухових за участь в партизанському русі одержала урядові нагороди. Батько був нагороджений орденом Червоної Зірки, медаллю «За бойові заслуги», старший син — медаллю «За відвагу». Цією ж медаллю був нагороджений і Григорій.

А тепер кілька слів про Григорія Евсейовича, кандидата юридичних наук, викладача юридичного факультету. В тому, що він обрав професію юриста, є прямий зв'язок з участю в партизанському загоні. У воєнні роки Григорій Евсейович пізнав зло, побачив злочинство фашизму, всією душею зненавидів ворогів радянського народу і ще тоді, в дитинстві, дав собі клятву боротися з ними. Цій клятві він вірний все своє життя. І тоді, коли працював в органах МВС, і зараз, будучи доцентом, виховуючи студентів.

Одинадцять років Григорій Евсейович працює викладачем. І всі ці роки — ніби продовження тієї боротьби 1941—1943 років. Але тепер це боротьба проти злочинності, за виховання справжніх захисників радянської законності. І знову та ж мужність, нездоланність, велика самовіддача, як і в роки війни. Саме за це поважають комуніста Г. Е. Петухова і друзі-викладачі і студенти. Саме за це його було нагороджено ювілейною медаллю в день народження В. І. Леніна. Його фото було вміщене на Дошці пошани університету.

А робить Григорій Евсейович справді багато. Він — доктор вчительного університету марксизму-ленінізму і товариства «Знання», куратор ІV курсу. Десятки лекцій різної тематики з радянського права прочитав він перед найрізноманітнішою аудиторією. А скільки співбесід, консультацій провів з студентами в позалекційний час. І кого б ви не запитали: викладача чи студента про Петухова, обов'язково почуєте: «Хороша, чуїна людина. Добрий викладач».

Зараз Григорій Евсейович працює над докторською дисертацією. Тема її актуальна, мало розроблена радянським правознавством. Присвячена питанням охорони прав громадян СРСР. Робота завершується, і ніхто з працівників кафедри теорії, держави і права, не сумнівається в успішному її захисті.

Ю. КОВЧ,
студент філологічного факультету, слухач ШМЖ.

НАС У РОЗВІДЦІ БУЛО ТРИНАДЦЯТЬ

он, Поженян Григорій, Рулев Костянтин, Сурнін Михайло, Твердохлібов Петро, Урбанський Георгій. Всього тринадцять. Молоді моряки-чорноморці, відважні розвідники, рядові бійці першої в світі країні соціалізму.

...Грізне й важке літо 1941 року. Віроломний напад фашистської Німеччини. Важкий початок війни — найважчої з усіх війн, які знала історія. Не рахуючись з втратами, ворог рвався до Ленінграда, Києва, Одеси.

Саме в цей час під Одесою серед вицвілих і просолених солдатським потом світло-зелених гімнастюрок піхотинців вперше з'явилися чорні бушлати і яскраві тільки моряків. З-під Одеси і пішла слава про легендарну радянську морську піхоту.

Саме в цей час при штабі Одеського оборонного району для виконання спеціальних завдань в тилу ворога і було сформовано невеличкий загін моряків-розвідників, які розмістилися в приміщенні на розі Пастера й Петра Великого.

Жили ми на углу Пастера, в доме мрачном и темно-сером. Дом служебный.

В дверях наряд, а внутри патрули в три смены, пять глухих этажей, да стены, да тринадцать матрацев в ряд.

Все — как обычно. Старшина Олег Безбородько, який добре володів німецькою мовою, відчайдушний хлопець і романтик Григорій Поженян, розсудливий і спокійний Іван Гура, простий український хлопець, який загинув у вересні — в місяць народження свого сина, якого він так і не побачив. Навіть серед бувалих моряків-розвідників славила своєю сміливістю Ганна Макушева. Не один раз ця чарівна й неслінлива на перший погляд одеська дівчина водила розвідників по тилах ворога, де знала кожному стежинку, кожний кущик, і не одна граната, не одна куля з її парабеллума знайшла свою ціль.

...Всього тринадцять імен. Рядові бійці своєї матері-Батьківщини. Але в цих іменах — покоління, юність якого співпала з роками великої воєнної прози. Покоління, яке ціною власної крові й власного життя захистило рідну землю й завоювання революції. Покоління, подвигу якого не перестане дивуватись вдячне людство. Покоління наших батьків.

**Ю. БЕЛОЕНКО,
К. ГРИГОР'ЄВ,**
студенти другого курсу історичного факультету,
Ю. КОНОВАЛОВ,
аспірант.

НЕ ЗМОВКНЕ СЛАВА!

Я ТЕБЕ ЗНАЙШОВ ДВІЧІ...

Виховання юнаків і дівчат у дусі радянського патріотизму та пролетарського інтернаціоналізму, виховання молоді на славі бойових та трудових традицій радянського народу — один з центральних напрямків діяльності комсомолу.

Цьому важливому завданню і було присвячене чергове засідання суспільно-політичного клубу «Іскра», що діє при кафедрі історії КПРС. В конференц-залі відбулася читацька конференція по книзі М. Осипова «Я тебе знайшов двічі». На конференції були присутніми автор книги та її герої.

Чим більше часу відділяє нас від буремних років Великої Вітчизняної, тим виразніше постає перед нами велич подвигу радянського народу, — сказав, відкриваючи конференцію, завідувач кафедрою історії КПРС професор, Герой Радянського Союзу Н. М. Якупов. — Книги про Велику Вітчизняну війну допомагають нам глибше зрозуміти те, на який героїзм, на які самопожертви здатний народ в боротьбі за свободу і незалежність.

Кожна книга про останню війну — це жива наша сьогоднішня гордість і біль. У них не тільки прокляття війни, але й ушлявлення воїнів, не лише скорботи за товаришами, які загинули, але й могутня зброя у вихованні нових бійців. Вони — і шана пам'яті,

і той обов'язок, який покладає на себе кожний з письменників, пам'ятаючи про подвиги живих і загиблих.

«Народяться після війни нові покоління... Потрібно, щоб вони знали, якою ціною добувалось для них життя на землі», — пише в своєму романі «Пядь землі» Г. Бакланов.

Цій же високій меті присвятив свій твір «Я тебе знайшов двічі» Микола Іванович Осипов. Про значення цієї книги в справі військово-патріотичного виховання молоді, про її героїв, простих трудівників війни, хто запалив для нас зірку Перемоги — Героя Радянського Союзу Олександра Назарова, капітана Григорія Ясинського, рядового Івана Мірошніченка, Героїв Радянського Союзу Івана Бровченка й Петра Ярового, — розповіли студенти юридичного факультету Геннадій Павлов та автор цих рядків.

Студентки хімічного факультету Галля Чешенко, Наташа Руда та Наташа Чмирьова говорили про головні образи книги: генерала Батицького, якого бійці ласкаво називали «Батя», військового лікаря Гукова, який врятував життя багатьом солдатам.

— Документалізм, поєднаний з художньою майстерністю — ось характерна особливість цього твору, — говорить доцент М. С. Галицький. —

Мені, колишньому фронтовикові, приємно було читати цю книжку. Її автор, сам ветеран війни, розповів про своїх бойових друзів надзвичайно правдиво.

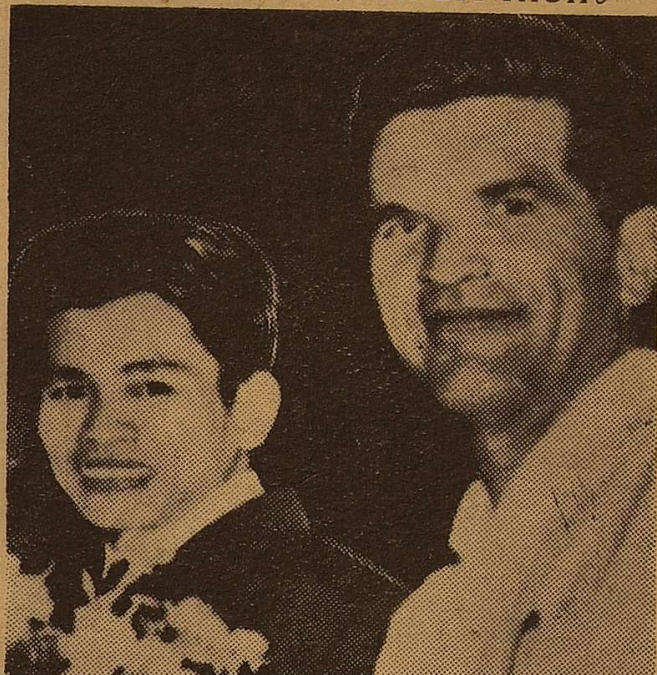
Затамувавши подих, слухали присутні виступи героїв книги «Я тебе знайшов двічі» — Героя Радянського Союзу полковника у відставці П. А. Капралова, кавалера шістнадцяти урядових нагород, нині прокурора Одеської області Г. М. Ясинського, автора, підполковника запасу М. І. Осипова.

...В передмові до книги «Я тебе знайшов двічі» Маршал Радянського Союзу П. Ф. Батицький написав: «Читаючи цю повість, фронтовики, ветерани, що пройшли через полум'я боїв по землі України, Молдавії, Румунії, що форсували Дніпро, Південний Буг, Дністро і Прут, згадають свої бойові діла, своїх живих і загиблих однополчан. Молодь довідається про щось нове, про великий подвиг радянського Солдата, чий велич, простота, мужність і слава завжди будуть кращим прикладом для будівників світлого майбутнього».

І цієї мети читацька конференція досягла.

Б. ПЕРЕЖНЯК, слухач ШМЖ.

ВОНИ ЗАХИЩАЛИ ВІТЧИЗНУ

А. І. Грень — заступник декана хімічного факультету. 13-річним хлопчиськом потрапив у партизанський загін. Був розвідником. 9 травня ще продовжувалися бої на території Польщі. На фото він — зі своїм аспірантом з мужнього В'єтнаму. Руфіна Василівна Ворона теж зустріла свято Перемоги у Польщі — Познані.
А. Л. Ф. Назаренко 9 травня знаходився у Чехословаччині на підступах до Златої Праги.
Фото К. ЧЕЧКІНОЇ.

СОЛДАТ, ДОКТОР НАУК

З перших днів Великої Вітчизняної війни Л. М. Стрельцов брав участь у боях з німецько-фашистськими загарбниками. Комуніст, політпрацівник Стрельцов з енергією і самовідданістю, неодноразово ризикуючи життям і виявляючи особистий героїзм, доносив до бійців полум'яне слово партії. Про ці роки діяльності Л. М. Стрельцова з теплою згадує полковник Д. І. Кочетков у своїх спогадах «За закритими люками».

Близько 20 років прослужив Л. М. Стрельцов у лавах Радянської Армії. Демобілізований за станом здоров'я, він спочатку працював у партійних і радянських органах, а з 1956 року перейшов на викладацьку роботу.

Тут розкрився його талант лектора і науковця-дослідника.

З перших кроків своєї наукової роботи Л. М. Стрельцов зацікавився проблемою правового становища союзної республіки у складі великої соціалістичної спільноти радянських людей — Союзу РСР. Деякі питання

цієї проблеми здобули вирішення у кандидатській дисертації, яку він захистив у 1963 році.

Потім ще 10 років напруженої праці, вивчення численних нормативних актів, практики діяльності органів державного апарату, безлічі наукових робіт. Понад 45 статей, брошур надруковано Л. М. Стрельцовим за ці роки. Закономірним результатом цієї роботи була монографія «Правове становище союзної республіки», яку випустило видавництво «Вища школа» у минулому році і, нарешті, докторська дисертація «Правове становище радянської соціалістичної республіки у складі Союзу РСР (на матеріалах Української РСР)». На автореферат дисертації надійшло чимало схвальних відгуків, в тому числі і від такої авторитетної організації, як сектор конституційних проблем Інституту держави і права АН СРСР. Дисертацію захищено успішно.

Побажаємо Л. М. Стрельцову нових творчих успіхів.

М. НУДЕЛЬ, професор.

Назва підійшла якось зразу, як вдрукувалась, і в листопаді ректор університету видав наказ про відкриття лабораторії.

Науковим керівником став професор Авенір Іванович Уйюмов. А завідуючим був призначений Віталій Іванович Богданович. Призначений був зразу, без особливих роздумів і переговорів. І не тому, що кандидатур інших не було чи довго шукати довелось — просто по-іншому і не уявив собі.

Віталій Іванович працює в університеті шостий рік. Тут вступив до заочної аспірантури до А. І. Уйюмова і в 1968 році (за рік до закінчення аспірантури) захистив кандидатську дисертацію з спеціальності «Логіка».

Звичайно ж, не випадковий цей успіх. За ним — роки напруженої праці, довгі безсонні ночі, сотні прочитаних книг, без чого неможливий ніякий науковий результат.

До цього часу на кафедрі стоїть «Машина Богдановича» — комбінаторна машина його конструкції. Вона — не одноразова дрібниця. Машина чекає свого часу, бо удосконалення її — це вже наступний етап, до якого ще не прокладено шляху.

Ніхто не здивувався, коли Віталій Іванович подав, як-то кажуть, на стіл чернетку своєї докторської дисертації. Цього року виходить його монографія «Системний аналіз поняття матерії». А там — захист дисертації.

Постійна праця. Жодної хвилини даремно! Ця звичка трудитися вироблена всім його життям.

Велика Вітчизняна... Заяву Ві-

талія Івановича про направлення на фронт добровольцем военком не підписав: потрібні грамотні робітники в тилу. І Віталія Івановича направлено на один з заводів Новосибірська. Завод, втім, поняття було умовне: величезні корпуси цехів, що будувались, і обладнання прямо під відкритим небом, і робота без змін — працюєш, поки тримаєшся на ногах. Потім тебе змінить товариш. А тебе доведуть до найближчої лавки, покладуть, прикриють чимось, що потрапить під руку. А ще сибірські морози. Все холодне. Тільки ти не маєш права холонуть: країні потрібні снаряди, на тебе надіються бійці... І так до перемоги.

Свято Перемоги співпало з щасливою подією: Віталія Івановича відправили у Москву на навчання. Рік був важкий. На вокзалі в Новосибірську купив він шість коржиків, та так і приїхав до Москви. Останній коржик був обідом у столиці, яка теж голодувала.

Закінчилися гроші. Допомоги чекати немає від кого. І все ж до МДУ вступив. Стипендію призначили. Вчився. Все гаразд було б, але давалися знаки воєнні роки. Погіршилось здоров'я, став різко псуватися зір. Лікар рекомендував кинути навчання. Віталій Іванович повернувся в Сибір, додому. Треба було відпочити й віддихатися. Коли сили відновились, Віталій Іванович вступає на фізико-математичний факультет Новосибірського педагогічного інституту і з відзнакою закінчує його.

В числі перших комсомольців він іде освоювати цілині землі

Казахстану. Там працює вчителем в середній школі.

А зовсім недавно ми довідалися, що загальний педагогічний стаж В. І. Богдановича — 29 років. І 24 роки з них віддано середній школі. Виявилось, що багато вихованців Віталія Івановича вже молоді спеціалісти, вчені. Багато вчиться в нашому університеті. А Віталій Іванович до сьогоднішнього дня зв'язаний з своїми колишніми учнями: йому пишуть листи, заходять в гості, приходять за порадою.

Труд Віталія Івановича в середній школі високо оцінено: його нагороджено медаллю «За трудову доблесть».

...В дорозі можна подумати про справи, про товаришів по роботі, про минуле. Автобус їде своїм маршрутом, то піднімаючись вгору, то опускаючись в широкі осінні долини.

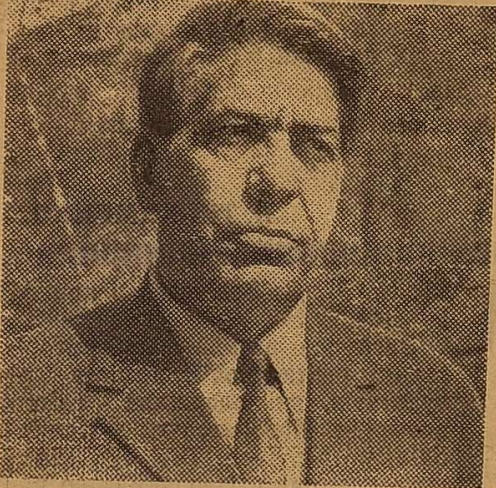
Коли підїхали до останньої зупинки, дощ перестав. Тут, прямо біля бетонного навісу стояв газик. Поруч — двоє військових. Один з них — організатор лекційного курсу у військовій частині. Він здалеку привітно посміхнувся і зрадливо замахав руками.

Віталій Іванович пересік площу. На мокрому асфальті відбивалось голубе небо з кудлатими білими хмарами, освіченими сонцем, що виглянуло. Вітер розганяв хмари.

Він наблизився до машини. Майор відреккомендував:

— Знайомтесь. Віталій Іванович Богданович.

Ю. ЗУЄВ, Ф. МЕДВЕДЬ.

Захистив докторську дисертацію завідувач кафедрою державного та адміністративного права доцент Л. М. Стрельцов.

На неосяжних просторах Монголії, біля річки Халхін-Гол набував першого життєвого досвіду командир танку Лев Стрельцов. Тут він на практиці пізнавав величезне значення принципу пролетарського інтернаціоналізму, братерської взаємодопомоги народів соціалістичних країн.

Орден Червоного Прапора прикрив груди молодого лейтенанта.

ЧЕРГОВА ПОЇЗДКА

НАРИС

Це була не перша поїздка, та й, напевне, не остання. Ось це точно: не остання.

Автобус ревути повільно піднімався вгору, а потім почав спускатися вниз. Щезло ревіння мотора. Настала тиша, відносна, звичайно, тиша. За вікном велично розкинулись пагорби, на яких осінь розкидала жовті плями лісопосадок. Пагорби змінювались долинами, які, здавалось, примовкли під рідким осіннім дощем.

Пасажирів майже не було: дві жінки похилого віку, що сиділи спереду, і чоловік — інвалід. Він відкинувся в кріслі, а милиці підтримував рукою, одночасно спираючись на них. Та В. І. Богданович.

Сьогодні Віталій Іванович їхав у військову частину, де він мав прочитати чергову лекцію з марксистсько-ленінської філософії. Весь цикл складався з двадцяти лекцій. З них примірно п'ятнадцять він уже прочитав. Це була чергова поїздка на чергову лекцію. І не було в цій поїздки нічого дивного — справа, загалом, звична — планове завдання, затверджене парткомом. І автобус звичний. І майже завжди в ранковій поїздки було мало людей — можна, ще раз обдумати план лекції і навіть помріяти трохи. Звична обстановка

ка не заважала роздумам. Дороги й придорожні будови були старими знайомими, не без змін, звичайно. Он там, за продмагом вже дах закінчили, біля чайної змінили вивіску. Тепер вона яскраво-червона й свіжіша і дуже прикрасила досить-таки стару будову чайної.

В поїзді добре думається. Віталій Іванович — завідувач лабораторією, і у нього багато справ: громадських, організаційних, наукових і т. д. І всі ці справи завжди з ним в поїзді. І про них треба постійно думати, а поїздка для цього — підходящий час, і можна добре продумати чергову ідею, спробувати розібратись в суті завдання, яке до цього часу не вирішене, хоча його треба було давно вирішити. Замовник давно на нього чекає. А зробити можна — співробітники підібрались хороші.

Лабораторія системології і систем управління була створена в 1971 році, в листопаді. До цього часу довго придумували назву. Лабораторія систем — дуже абстрактно. Лабораторія систем управління — дуже вузько. Лабораторія системології — це вже конкретніше (вже «логія» з'явилась), але якось однобічно і неповно. І вирішили назвати її лабораторією системології і систем управління.

Цими днями група вчених філологічного факультету побувала в Саратському районі.

То була неділя, але всі трудівники селища вийшли на неділеньку по впорядкуванню центру його та околиць. Багато працівників трудилися на території, де споруджується пам'ятник загиблим воїнам. Його буде відкрито в День Перемоги.

Перше багатолюдне засідання відбулося в приміщенні середньої школи. В просторому актовому залі зібралися учні старших класів, вчителі, працівники райвно. З цікавою доповіддю про інтернаціоналізм нашої літератури виступив декан факультету, професор І. М. Дузь. Професор А. В. Недзвідський розповів про республіканську наукову конференцію, присвячену питанню інтернаціоналізму в творчості Михайла Коцюбинського, яка щойно завершила свою роботу. Важливе місце в його виступі посіла розповідь про молдавську тему в творчості Михайла Коцюбинського, про перебування письменника на землях Бессарабії.

На закінчення цієї зустрічі виступила кандидат філологічних наук, директор Чернігівського літературно-меморіального музею Михайла Коцюбинського — дочка письменника І. М. Коцюбинська.

В обідній час Будинок культури заповнила молодь селища. Прийшли послухати вчених, письменників, які прибули в їх район. Біля клубу гостей зустріли хлібом і сіллю, який вручають І. М. Коцюбинській. Всіх прибулих обдаровують букетами квітів. Зал напоєний тишею. В своєму вступному слові професор І. Дузь проникливо говорить про сьогоднішню нашу

літератури й мистецтва, про вклад вчених філологічного факультету — літературознавців й мовознавців в нашу радянську науку, про ті перспективи, які накреслені планом розвитку Одеського університету.

Про наукову конференцію, присвячену Михайлу Коцюбинському, проведено в Одеському університеті, розповів доктор філологічних наук С. П. Пінчук, який прибув сюди з Житомирського педагогічного інституту ім. Івана Франка.

З доповіді С. П. Пінчука присутні дізналися про стан вивчення спадщини письменника революціонера-демократа Михайла Коцюбинського, його зв'язки з Горьким, про те, як великий письменник вбивав в свою творчість високі ідеї лінінської науки.

Про білорусько-українські літературні зв'язки як в доповіді, так і радянську добу переконливо розповів присутнім професор Сумського педагогічного інституту доктор філологічних наук П. П. Охріменко. Чи не вперше присутні дізналися з цієї доповіді про тему радянської України в творчості білоруських письменників, про тему інтернаціоналізму, якою проіннята сучасна білоруська поезія.

Ірина Коцюбинська розповіла про історію музею в м. Чернігові, про урядові заходи по відзначенню пам'яті Михайла Коцюбинського. Доцент кафедри української мови В. П. Дроздовський, який нещодавно завершив своє докторське дослідження «Своєрідності стилю Михайла Коцюбинського», присвятив свій виступ розкриттю мовного багатства письменника.

Виступ вчених був завершений доповіддю доцента П. Т. Маркушевського, який свою увагу зосередив на темі дружби народів в

народній поетичній творчості, на темі ратного і трудового подвигу в радянському багатонаціональному фольклорі.

На цій зустрічі з читанням своїх творів виступили поети В. Іванович, Ю. Михайлик, І. Гордон.

Присутні щиро дякували виступаючим, нагороджуючи їх гарячими оплесками.

Надалі приїжджі розбилися на дві групи і вийшли в колгоспи району. І в колгоспі «Родина», і в колгоспі «Росія» наші вчені познайомилися з господарством, мали цікаві зустрічі з передовиками виробництва. А ввечері, після, проведених першотравневих вечорів, виступили перед трудящими сіл. Багатолюдна аудиторія порядком 600-700 чоловік в кожному залі, з особливою увагою слухали виступи професорів І. М. Дузя, П. П. Охріменка, доктора філологічних наук С. П. Пінчука, доцентів П. Т. Маркушевського, І. Є. Саєнка, І. О. Денисюка, Н. С. Над'ярних та інших.

Слово, щиро вимовлене російською, українською чи білоруською мовами, рідним зерном лягло в душі численних слухачів і знову — гарячі оплески й букети квітів.

Секретар райкому партії Ф. К. Антонова, дякуючи нашим вченим, відзначила, що для них, трудівників Саратовського району, приїзд вчених — подія великого значення. Вперше така велика група приїхала в район і провела ці своєрідні читання на такому високому ідейно-теоретичному рівні, що надовго запам'ятається нашим трудящим.

П. ТРОХИМЕНКО.

ПОДЯКА

Редакція газети «За наукові кадри» щиро дякує всім громадським організаціям, редакціям газет, колегам-журналістам, студентам, які привітали колектив редакції газети з нагоди Дня преси.

Редакція газети висловлює подяку працівникам цеху № 3 міської друкарні, всім, хто бере участь у випуску газети і поздоровляє зі святом.

УРОЧИСТІ ЗБОРИ

З нагоди Дня преси і радіо у Палаці залізничників відбулися урочисті збори. Перед журналістами центральних, обласних, районних та багатотиражних газет, працівниками радіо та телебачення з доповіддю «Радянська преса, телебачення та радіомовлення в боротьбі за здійснення історичних рішень XXIV з'їзду КПРС» виступив редактор газети «Чорноморська комуна» В. Воронюк.

ЦІКАВИЙ ЗАХИСТ

Нещодавно на раді філологічного факультету по присудженню вчених ступенів відбувся захист кандидатської дисертації «Проза Андреева епохи першої російської революції» старшим лаборантом кафедри російської класичної літератури нашого університету С. П. Ільовим.

Цей захист став своєрідним підведенням підсумків багаторічного напруженого наукового пошуку дисертанта в одній з найскладніших галузей історії літератури. І не дивно, що він був сприйнятий присутніми як значна подія в науковому житті факультету.

Офіційні опоненти: доктор філологічних наук, професор П. В. Куріановський (м. Іваново) та кандидат філологічних наук В. П. Скоблев (м. Воронеж) — видатні знавці літературного процесу в Росії на межі двох століть — відзначили неабияку цінність дослідження С. П. Ільова. Вони підкреслили оригінальність роботи, уміння її автора, спираючись на лінінську теорію відображення, тонко, майстерно аналізувати тканину художніх творів Леоніда Андреева. Літературознавці звернули увагу на цілий ряд нових фактів, які ввів молодий вчений в науковий обіг, поклавши їх в основу аргументації власної концепції творчого шляху письменника.

Полемізуючи з деякими положеннями дисертаційного дослідження, опоненти й співробітники провідної кафедри російської літератури Вологодського педінституту кваліфікували С. П. Ільова як зрілого науковця.

Вчена рада філологічного факультету висловила задоволення С. П. Ільову вченого ступеня кандидата філологічних наук одноголосно.

Колектив філологічного факультету і наукової бібліотеки університету, де протягом кількох років працював С. П. Ільов, щиро вітають свого вихованця і колегу з першим визначним успіхом в науковій діяльності.

В. ФАБІАНСЬКА,
кандидат філологічних наук.

ВСЕ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ЛЮДЯМ

Нещодавно на хімічному факультеті відбулося засідання Обласного управління Одеського ВХТ ім. Д. І. Менделєєва, ради хімічного факультета, Інституту АН УРСР — відділ хімії азотистих гетероциклів і Наукової Ради академічного університетського наукового комплексу з органічної хімії, присвячене світлій пам'яті видатного радянського вченого, одного з корифеїв вітчизняної органічної хімії, лауреата державних премій, Героя Соціалістичної Праці академіка Бориса Олександровича Казанського.

Засідання відкрив ректор університету, завідуючий кафедрою органічної хімії, член-кореспондент АН УРСР професор О. В. Богат-

ський. У вступному слові він зупинився на основних віхах життєвого шляху вченого. Неодноразово підкреслювався тісний зв'язок Б. О. Казанського з Одесою і Одеським університетом. Вчений родився в Одесі 27 квітня 1891 року в сім'ї професора Новоросійського університету. Батько був людиною прогресивних поглядів, гаряче підтримував все нове й передове.

В 1914 році Б. О. Казанський вступив в Московський університет. Після Великої Жовтневої соціалістичної революції туди повертається М. Д. Зелінський, який раніше покинув його в знак протесту проти репресій царського уряду. З цього часу починається плідна творча діяльність Бориса Олек-

сандровича в галузі органічної хімії.

В роки громадянської війни він був в числі групи ентузіастів, які навчилися із дешевої сировини одержувати так потрібний Червоній Армії бензин. В 20—30-і роки Б. О. Казанським було розпочато цілий цикл робіт, присвячених різним взаємоперетворенням різних класів вуглеводнів. В роки Великої Вітчизняної війни разом з Ландсбергом провів комплексне вивчення вітчизняних бензинів — роботу, яка мала велике значення. В 50-60-і роки продовжував плідно працювати в Москві, в МДУ тривалий час був директором Інституту органічної хі-

Про Маяковського

Ім'я М. О. Левченка, літературознавця й критика, добре відоме науковій і читальській громадськості своїми численними статтями на актуальні теми сучасного літературного процесу, а також науковими працями, присвяченими проблемам розвитку радянського роману.

М. О. Левченко є одним з найвідоміших і авторитетних дослідників жанру сучасного роману. Разом з тим він залишився вірний своєму любимому поетові — В. В. Маяковському, до творчості якого він неодноразово звертався в минулому. Нова книга М. О. Левченка «Живий серед живих» (Володимир Маяковський та його українські зв'язки) — наслідок багаторічних і зрілих роздумів та спостережень над поезією В. Маяковського.

Про Маяковського написано багато і сказати про нього щось нове вдається не кожному.

Ретельне вивчення джерел дозволяє автору, не повторюючи уже відомого, розставити результативні акценти, відкинути обмовне, закріпити прогресивне, що сприяє сучасній інтерпретації життя і творчості поета.

В книзі показані глибина й різносторонність зв'язків Маяковського з Україною, зацікавленість і повага до її культури (любоб до творчості Шевченка, дружба з українськими письменниками, вірші

про Україну і її мову). В 1910 і 1920-і роки Маяковський — частий гість на Україні, в Одесі. Тут зародився задум його класичних творів «Облако в штанах», «Товарищу Нетте», «Разговор на рейде».

Особливе місце в книзі М. Левченка посідає проблема сприйняття поезії Маяковського на Україні. Зближення українських радянських поетів з Маяковським, переконують автор, полягає не в формальній залежності українських радянських поетів від його поезії, а в революційному соціалістичному пафосі їх творів.

Звертаючись до проблем російського і українського футуризму, М. Левченко ставив її широко й висвітлював в аспекті марксистсько-лєнінського розуміння традицій і новаторства. Для автора характерна активна, воєвнична позиція в розкритті псевдонаторства модерністичних літературних течій.

Учений справедливо стверджує, що Маяковський прокладав матеріальні шляхи розвитку радянської поезії, борючись з впливом футуризму в своїй творчості і захожуючи українських поетів.

Разом з тим М. Левченко не впадає в односторонність, він не забуває про національні джерела і традиції української радянської поезії. Тому його висновок — «Коб-

зар» Шевченка й вірші російського поета були справжньою школою для літературної молоді, — одержує ширший зміст: революційний демократ Шевченко і поет революції Маяковський перебудовують в творчих пошуках радянських поетів.

Книга М. Левченка дає панораму картину різноманітних особистих і творчих взаємозв'язків російського й українського поетів. Вона не тільки ставить, але й висвітлює чимало актуальних проблем, повз які літературознавці, як правило, проходять без уваги.

Монографічне дослідження М. Левченка істотно збагачує наші уявлення про Маяковського, бо автор проникливо відчуває його поезію, розуміє її і аргументовано показує велич подвига поета. Революційна масштабність поетичного й політичного мислення Маяковського дала змогу йому дати монументальне вираження своєї епохи.

Книга М. Левченка сприяє саме такому розумінню творчого подвигу Маяковського. Вона відкриває сторінки в історії радянської багатонаціональної літератури. Вона ж ставить питання про зв'язки творчості Маяковського з іншими національними літературами.

С. ПЕТРОВ.

КНИГА НАШОГО ВИПУСКНИКА

Нещодавно на сторінках журналу «Дніпро» (№ 1, 2, за 1973 р.) з'явився роман колишнього випускника філологічного факультету нашого університету Івана Григурка «Канал». Новий твір херсонського журналіста, присвячений будівникам Каховського зрошувального каналу, їх життєвим долям, проблемам, що хвилюють наших молодих сучасників. Він привернув увагу читачів та літературної громадськості, дістав схвальні відгуки у пресі. В лютому цього року роман Івана Григурка був удостоєний першої премії ЦК ЛКСМУ на конкурсі «На кращий твір про молодого сучасника».

З ініціатииви кафедри радянської літератури та літератури народів СРСР 11 травня о 14 годині в актовому залі філологічного факультету відбудеться обговорення роману «Канал».

Запрошуються всі любителі сучасної літератури та бажаючі висловити свою думку.

Л. ДУЗЬ, аспірант.